

COVID-19. պատվաստվելուց հետո

Պատվաստանյութի հիմնական կողմնակի ազդեցությունները

- COVID-19-ի դեմ պատվաստվելուց հետո կողմնակի ազդեցությունները տարբեր մարդկանց մոտ կարող են տարբեր լինել: Որոշ մարդիկ ունենում են մի թեթև անհարմարության զգացողություն և կարող են իրենց օրն անցկացնել սովորականի նման: Այլ մարդիկ ունենում են այնպիսի կողմնակի ազդեցություններ, որոնք ազդում են իրենց ամենօրյա գործողությունների վրա:
- Սովորաբար կողմնակի ազդեցություններն անհետանում են մի քանի օրվա ընթացքում:
- Նույնիսկ եթե դուք չեք ունենում կողմնակի ազդեցություններ, ձեր մարմինը ստեղծում է պաշտպանվածություն այն վիրուսից, որն առաջացնում է COVID-19:
- Կողմնակի ազդեցությունները ներառում են ցավ, այտուց և կարմրություն թևի կամ ազդրի այն հատվածում, որտեղ պատվաստանյութը ներարկվել է: Այլ հևարավոր կողմնակի ազդեցություններից են ջերմությունը, դողը, մկանների կամ հոդերի ցավը, ավշային հանգույցների այտուցումը, գլխացավը, սրտխառնոցը և հոգևածության զգացողությունը: Փոքրիկ երեխաները կարող են դուրսգալ կամ քնկոտ լինել, լացել կամ կորցնել ախորժակը:
- Եթե ձեզ պատվաստողը կամ ձեր բժիշկը չի ասում հակառակն անել, կարևոր է ստանալ պատվաստանյութի բոլոր առաջարկվող դեղաչափերը, նույնիսկ եթե նախորդ դեղաչափերը ստանալիս ունեցել եք կողմնակի ազդեցություններ:

Խորհուրդներ, որոնք կօգնեն կողմնակի ազդեցությունների դեպքում

- Ձեր թևին կամ ազդրին դրեք մաքուր, սառը, խոնավ կտոր՝ ցավը թուլացնելու համար: Վերջույթները շարժելը կամ շարժվելը նույնպես կարող են օգնել:
- Եթե ջերմություն ունեք, շատ հեղուկ խմեք և կրեք թեթև հագուստ:
- Խոսք եք ձեր բժշկի հետ առանց դեղատոմսի վաճառվող դեղամիջոցների մասին, ինչպես օրինակ՝ ացետամինոֆենի (Tylenol®) կամ իբուպրոֆենի (Motrin® կամ Advil®): Այդ դեղերը կարող են օգնել ցավի, ջերմության և գլխացավի դեպքում:

Ե՞րբ գանգահարել ձեր բժկին

Կապ հաստատեք ձեր բժշկի հետ, եթե կան՝

- Կարմրություն կամ կոշտություն պատվաստանյութի ներարկման մասում, որը վատթարանում է 24 ժամից հետո:
- Կողմնակի ազդեցություններ, որոնք անհանգստացնում են կամ մի քանի օրից թվում է, թե չեն անհետանում:

Հազվադեպ հանդիպող, լուրջ կողմնակի ազդեցություններ

Ալերգիկ հակազդեցություններ

Ինչպես ցանկացած դեղորայքի դեպքում, հազվադեպ է պատահում, սակայն, հևարավոր է ունենալ լուրջ հակազդեցություն, ինչպես օրինակ՝ շնչելու դժվարություն կամ խզոց, ցան կամ բշտիկներ, այտուցված կոկորդ կամ լեզու: Քիչ է հավանական, որ դա կպատահի: Եթե դա պատահի, անհապաղ դիմեք բուժօգնության:

Միոկարդիտ և պերիկարդիտ

Հիմնական շարքի պատվաստանյութերը ստանալուց հետո 12-39 տարեկան տղամարդկանց շրջանում եղել է միոկարդիտի (սրտամկանի բորբոքման) շատ փոքր վտանգ: Սրա պատահելու հավանականությունը շատ փոքր է եղել: Բուժում ստացած հիվանդների մեծամասնության առողջական վիճակը բարելավվել է դեղորայքի և հանգստի միջոցով, և նրանք շուտով իրենց ավելի լավ են զգացել:

Միոկարդիտի դեպքերը, որոնք եղել են իՌՆԹ-ով (mRNA) COVID-19-ի դեմ պատվաստումից հետո, ընդհանուր առմամբ ավելի քիչ ծանր են եղել, քան վիրուսային վարակից առաջացած միոկարդիտը:

Անհապաղ դիմեք բուժօգնության, եթե ունեք հետևյալ ախտանիշներից որևէ մեկը.

- Ցավ կրծքավանդակում
- Հևոց
- Արագ սրտխփոցի, սրտի անկանոն կամ ուժեղ բարբախի զգացողություն:

Մենք կշարունակենք հայտնել ցանկացած կողմնակի ազդեցության մասին «Պատվաստումների բացասական հետևանքների մասին հաղորդման համակարգին» (VAERS):

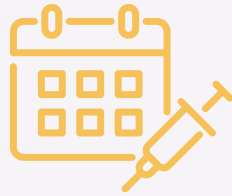
Հավելյալ տեղեկությունների համար այցելեք [cdc.gov/coronavirus/vaccine](https://www.cdc.gov/coronavirus/vaccine)

Ինմասինչպե՞ս հայտնել կողմնակի ազդեցության

Եթե պատվաստվելուց հետո ունենում եք հակազդեցություն (ինարավոր կողմնակի ազդեցություն), նույնիսկ եթե վատահ չեք, որ դա առաջացել է պատվաստանյութից, խնդրում ենք հայտնել «Պատվաստումների բացասական հետևանքների մասին հաղորդման համակարգին»՝ (VAERS) վաղ նախագծուչացման համակարգ, որը FDA-ն և CDC-ն օգտագործում են անվտանգության հնարավոր խնդիրները հայտնաբերելու համար: Հաղորդելու համար գանգահարեք 1-800-822-7967 կամ այցելեք vaers.hhs.gov: Խնդրում ենք նկատի ունենալ, որ VAERS-ը չի տրամադրում բժշկական խորհրդատվություն:

Ձեր հաջորդ դեղաչափի ընդունումը նշանակված է հետևյալ օրը կամ դրանից հետո.

___ / ___ / _____

Նևարավոր է, որ դուք կարիք ունենաք մեկից ավելի դեղաչափերի՝ կախված ձեր տարիքից, առողջական վիճակից և նախկինում ստացած պատվաստանյութից: Մանրամասների համար այցելեք cdc.gov/coronavirus/vaccine:

COVID-19-ից լավագույն պաշտպանության համար [ժամանակին ստացեք](#) ձեզ առաջարկվող դեղաչափերը:

Որտե՞ղ ստանալ ձեր հաջորդ դեղաչափը

Այցելեք <http://publichealth.lacounty.gov/vaccines/> կամ գանգահարեք Հանրային Առողջության Վարչության գանգերի կենտրոն **1-833-540-0473** համարով՝ ձեզ մոտիկ պատվաստման վայր գտնելու համար: Տեղեկատվությունը տարբեր լեզուներով հասանելի է 24/7՝ գանգահարելով 2-1-1: Հասանելի է նաև տանն արվող պատվաստում, և այն կարելի է պատվիրել՝ գանգահարելով **1-833-540-0473**:

Տեղեկություններ թուլացած իմունային համակարգ ունեցող մարդկանց համար

Եթե ունեք միջին կամ խստորեն թուլացած իմունային համակարգ (օրինակ՝ արյան քաղցկեղ կամ քաղցկեղի դեմ որոշակի բուժումներ, օրգանների փոխպատվաստում կամ որոշակի աուտոիմուն խնդիրներ), պատվաստումը կարող է այդքան էլ արդյունավետ չլինել: COVID-19-ի դեմ խորհուրդ տրվող պատվաստանյութերի վերաբերյալ ցուցումների համար այցելեք CDC-ի կայքէջը՝ [«COVID-19-ի դեմ պատվաստանյութեր իմունային միջին կամ սուր անբավարարություն ունեցող մարդկանց համար»](#): Խոսեք ձեր բժշկի հետ դեղաչափերի ընդունման լավագույն ժամանակի մասին՝ հիմնվելով վտանգների և ձեր բուժման ծրագրի վրա:

Պահեք ձեր պատվաստումների սպիտակ քարտն ապահով տեղում

Դա ձեր պատվաստումների պաշտոնական վկայականն է: Լուսանկարեք կամ պատճենեք այն:

Պատվաստումների գրանցման քարտի թվային տարբերակը կարող եք ձեռք բերել այստեղ՝
myvaccinerecord.cdph.ca.gov

Ձեռնարկեք քայլեր՝ COVID-19-ից պաշտպանվելու և տարածումը կանխելու համար

- ՊԱՏՎԱՍՏԱՆՅՈՒԹԵՐԸ** կանխում են ծանր հիվանդանալը
- ԴԻՄԱԿ ԿՐԵԼԸ** կանխում է վիրուսի տարածումը
- ԹԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄԸ** թույլ է տալիս ձեզ իմանալ՝ արդյոք վարակված եք և արդյոք կարիք ունեք մեկուսանալու
- ԴԵՂԱՄԻՋՈՑՆԵՐԸ** օգնում են կանխել ծանր հիվանդանալը, եթե դուք վարակված եք

Դեղամիջոցներ COVID-19-ը բուժելու համար

Եթե դուք վարակվում եք COVID-19-ով և գտնվում եք ծանր հիվանդանալու [ավելի բարձր վտանգի](#) խմբում, կան COVID-19-ը բուժող դեղամիջոցներ, որոնք դուք կարող եք ընդունել և որոնք կօգնեն ձեզ չհայտնվել հիվանդանոցում:

Մի՛ հետաձգեք: Բուժումը պետք է սկսել ախտանիշների հայտնվելուց հետո որքան հնարավոր է շուտ: Ավելին իմանալու համար այցելեք ph.lacounty.gov/covidmedicines:

